

Kads

t.26047685, arkadijs.buls@inbox.lv

Trīs miljoni

(Drāma divos cēlienos)

Darbojas:

Bomzis.
Slaidis.
Pele.
Fidžira.
Monitra.
Pinkods.
Draivs.
Entra.
Baters.
Vecmāmuļa Polisa.
Persona bez teksta.

1.cēliens

1.aina

(Ielas stūris. Bomzis stāv ar izstieptu roku. Blakus mīņājas Slaidis, meklējot kabatā sīknaudu, ko atnest ubagam – neatrod.)

SLAIDS. Labprāt padalītos ar jums savā bagātībā, bet man tās vēl nav.

BOMZIS. Ceri – tad būs...

SLAIDS. Jā, tāpēc te gaidu. Cerības dopings – par tā lietošanu nediskvalificē.

BOMZIS. Kādā distancē tad gribi uzvarēt?

SLAIDS. Ou, nē – pēc sporta lauriem nedzenos.

BOMZIS. Nekur nespruksi – dzīve tāpat ieraus sprintā vai maratonā.

SLAIDS. Savā grupiņā mēs neesam rikšotāji – vairāk prātojam. Sanāksim kopā un tad novilksim starta līniju un... iezīmēsim horizontu.

BOMZIS. Tad pistoles šāviens...

SLAIDS. Jā, un aiziet!

BOMZIS. Uz priekšu... pretī gaišai rītdienai.

SLAIDS. Kāpēc ne? Ja ir projekts: īsts, reāls, kur ieguldīt patiešām lielu summu.

BOMZIS. Ar lielām summām lielas grūtības.

SLAIDS. Ar mazām vieglāk? Tā caurām dienām nostāvēt ar izstieptu roku?

BOMZIS. Var pamainīt – man ir divas. Stipras. Muzikants biju.

SLAIDS. Diriģents?

BOMZIS. Komponists. Valsts svētkos goda vietā pie prezidija galda aicināja. Pēc runām citi galdi aiz kulisēm vai lūza no dzērieniem – redz, kādi laiki bija!

SLAIDS. Kas tagad laikiem vainas?

BOMZIS. Itin nekādas.

SLAIDS. Laiks – tie esam mēs paši, filozofiski ņemot.

BOMZIS. Tik jauns un jau prātvēders?

SLAIDS. Ou, vai vērts smadzenes stāipīt līdzī, ja tās neģenerē domas!

BOMZIS. Domas, cilvēciņ, var staigāt arī pa mākoņiem... bet, kad paskaties lejā uz kājām, kas smagas, ka netiek pāri peļķei...

Izmestie šķēpi lido ideāli, kamēr ieduras zemē. Un labi, labi, ja vēl noder par spieķi vecumā.

SLAIDS. Mūzika kasetēs, diskos; tirgus pilns ar mūziku. Netrūkst onkuļu, kam klasiskā uz sirds. Kas tavējai vainas – notīm lietošanas termiņš beidzies?

BOMZIS. He, hē... tev sava taisnība. Kaut gan, pēc manas pārlicēbas, mūzika nav tirgus prece, un tāpat kā mīlestība skan ārpus konkurences.

SLAIDS. Ou, tad jau pats vien vainīgs, ka netiekat pie letes.

BOMZIS. Jā... šlāgerrevolūcija beigusies.

SLAIDS. Dziesmotā!

BOMZIS. Tev tā māca?

SLAIDS. Nē, esmu kaut kur dzirdējis.

BOMZIS. Mana muzikālā tēma jundīja ap barikāžu uguns kuriem, kamēr tie izdzisa...

SLAIDS. Malkas pietrūka?

BOMZIS. Jā... izbeidzās revolucionārā situācija.

SLAIDS. Ou, kas tā par degvielu?

BOMZIS. Ar to mūs studentus baroja katrā politekonomijas ēdienreizē; ja augšas vairs nespēj valdīt pa vecam, bet apakšas negrib pa vecam dzīvot, tad uznāk tas – revolucionārais uzbangojums.

SLAIDS. Pēc tā – prieks un laime?

BOMZIS. Un bardaks.

SLAIDS. Ou, atkal jau – ko ar svešvārdiem mētāties?

BOMZIS. Ziņģe necilā zobenu... un ja dziesmotāji piedziedātājus neņem līdzī tai augstajā kalnā – melniņš pajūk.

SLAIDS. Tev pašam savas skaņas – tās aizliedz cenzūra?

BOMZIS. Nē – brīvība... ļauj tām paklusēt.

SLAIDS. Ou, pajolīgi...
Piemērojies pieprasījumam... saceri kaut ko spicāku, tā, lai publika uzduras.

BOMZIS. Mūzika dzimst, kad sirds kliec no prieka, vai sāpēm... bet viņa, draņķe, klusē... apmulsusi...

Kad tikšu brīvs no publikas... savvaļā, uzspēlēšu tur augšā... lai eņģeļi izvērtē mūža ieguldījumu.

SLAIDS. Augšā klusums.

BOMZIS. Gan jau kāds muzicē. Un gan jau arī kāds sadzird.

SLAIDS. Tikai zvaigznes naivi mirkšķina. Jau vēls – gaidi laimīgo, kas iekritis saujā?

BOMZIS. Nē – izdedzinās plaukstās caurumus. Noturēs mani par pestītāju... bet vai tas var kādam ko dot, kas pats ir lūdzējs.

Esmu to pieredzējis – kritušās zvaigznes. Kad nonāk lejā, ir atdzisušas, aukstas. Nevienam nevajadzīgas un nekam nederīgas.

SLAIDS. Tāpēc, ka zaudējušas savas debesis?

BOMZIS. Tāpēc, ka līdz debesīm nebija tikušas.

SLAIDS. Ielas paliek tukšas – kāpēc neejat mājās?

BOMZIS. Tepat jau... nekur tālu... kad satumst... mans ērbiģis ir pasaule.

SLAIDS. Kad dabūšu, kad man miljoni būs rokās, tad mēs tos apgrozīsim... un tad – nosponsorēsim jums klavieres.

BOMZIS. Ak, jaunais, laimīgais cilvēk! Prieks tevī raudzīties! Kas man ļaus ar klavierēm pa ielu braukāt? Sastrēgumi, satiksmes negadījumi, nesaprašanās, sūdzības pilsētas domē.

Ja nevari santīmu atnest, tad tavi miljoni man tikai apgrūtinājums. Jāatrod banka, jāatver konti, jāuztraucas, ka naudu neizzog, jāpēta valūtas kursi, valdības noteikumi, valsts politika.

SLAIDS. Ou, jā, es zinu – tā politika esot netīra manta.

BOMZIS. Tā runā... kamēr neesi sasmērējies.

SLAIDS. Sabristās zeķes man māte lika mazgāt pašam.

BOMZIS. Nevien zeķes... arī naudu atmazgā un negodu. Man tas žūksnis pirkstos neturas... labi, ja varu pacelt mēriņu, ar ko mēli apslāpēt, asinsriti sakārtot. Esmu neatkarīgs... kā valsts... es pats sev valsts. Nekādu saistību... ne atbildības.....nekādu nodokļu...

SLAIDS. Gaidu te gandrīz stundu... ilgāk vairs nekādi nevaru – man tikšanās. Nebūs taisnīgi, meiteni piekrāpt.

BOMZIS. Taisns vēlies palikt. Kaut jāteic – taisnība nav dzelzbetona pālis.

SLAIDS. Varbūt draugs sablefoja, lai izāzētu mani? Teicās miljonus atstiept – viņam sencis liels priekšnieks un pašam, kā roka kabatā, tā izvelk banknoti. Trīs miljoni – to laikam viens ar rokām nemaz nevar atnest!

BOMZIS. Atbrauks ar kravas taksometru.

SLAIDS. Tad sen būtu klāt... viņš aizdiebis uz randiņu manā vietā – ir forsēts uz tādiem gājieniem. Iztēlojies sevi par medusrausi, ap kuru visām lapsenītēm jālido. Iestāstīs, ka man, kas noticis... es te kā tramvajs, kam nozagta stanga... Tas tomēr pārāk nenopietni.

BOMZIS. No vieniem produktiem kā smieklī tā asaras – pārāk nesatraucies.

SLAIDS. Jūs te vēl kādu laiku stāvēsiet?

BOMZIS. Kā liktenis lems.

SLAIDS. Es skrienu. Ja uzrodas tas džeks... manīsiet, ka kādu meklē – saki, ka gaidīju, bet, ka, nu, prom... pie draudzenes, pie Entras... viņš zinās...

(Slaidis pārscrien uz pretējo ielas stūri pie puķu pārdevējas)

SLAIDS. (izbrīnīts, sajūsmā) Uhcī!

PELE. Patīk?

SLAIDS. Ou, jā!

PELE. Skaistas... Cik ņemsiet?

SLAIDS. Tikai vienu, vienu vienīgo, ja iespējams.

PELE. Vienu ziedu? Un kuru?

SLAIDS. Tevi, pelīt! Tu patiesi esi pārsteidzoši skaista. Parasti puķes tirgo vecītes... te pēkšņi uzziedējis brīnums, triljona vērts.

PELE. Bet es sevi nepārdodu.

SLAIDS. Žēl... ak, piedod, tas tikai joks – neapvainojies.

Lūdzu, šo pušķīti!

Ak, pelīt, atvaino, atkal izgāzos... man, tak, nemaz nav naudas.

PELE. Ņem vien, diez vai šovakar tās citam vajadzēs – novītis te. Kad kļūsi bagāts – atdosi.

SLAIDS. Protams... bet tev jāapsola, ka gaidīsi.

PELE. Gaidīšu, gaidīšu...

SLAIDS. Un uz šī paša stūra.

PELE. Ielas stūri līdzīgi viens otram – ka pats nesajauc.

SLAIDS. (gaisos palēkdamies ielas vidū) Oū! Pilotprojekta zīmola rakstīsim – skaistums!

BOMZIS. Atradis, kur paglābties...

SLAIDS. Nekas nav jāglābj – pasaulē ir jādzīvo!

BOMZIS. Kurš to nedara.

SLAIDS. Ko tad vēl – vai ar to nepietiek?

BOMZIS. Laimīgajiem, kā skatos, pietiek ar.

SLAIDS. Gribētos kādreiz dzirdēt jūsu mūziku.

BOMZIS. Gan jau... kad sanāks laiks, pavizināties Greizajos Ratos.

(Slaidis aizskrien. Krīt zvaigzne. Un aizkrīt ubaga izstieptai rokai garām. Skaļi klaudzinot, kā papēžus asfaltam cauri dzīdama, uznāk Fidžira. Apstājas. Grib saprast, vai gaidītais vēl nav atnācis, vai ir jau prom. Tuvojas Pelei, tad tomēr pieiet pie Bomža.)

FIDŽIRA. Nemanīji te džeku ar džipu?

BOMZIS. Nē, šeit nedrīkst suņus vest pastaigā.

FIDŽIRA. Tāds kā buldogs... Džips – melns autiņš ar melniem stikliem.

BOMZIS. Ā, tie ar aptumšotiem logiem.

FIDŽIRA. Jā, tādi, kuriem no ārpuses nevar redzēt cauri.

BOMZIS. Bet kāpēc, vedekliņ, domā, ka es nu tas gaišreģis, kas tavu kucēnu spētu tādā melnumā ieraudzīt?

FIDŽIRA. Bet, ja viņš izkāpa laukā?

BOMZIS. Nekāpa gan. Tad viņš būtu mani pasveicinājis.

FIDŽIRA. Tu ko?! Kāpēc viņam būtu tevi tādu jāsveicina?

BOMZIS. Vienkārši – kā cilvēks cilvēku satiekot.

(Piebraucoša auto troksnis. Nokauc bremzes. Fidžira pieiet pie puķu pārdevējas. Izvēlas ziedu pušķi, pasniedz naudu.)

PELE. Atvainojiet, man nebūs, ko izdot... Jums nav sīkāka nauda?

(Meklē maciņā, kabatās, ko izdot.)

FIDŽIRA. Nevajag, paturiet... lai paliek kā ziedojums tautai.

PELE. Kāpēc jūs tā... tautai...

FIDŽIRA. Neesi, pelīt, tik pieticīga! Jāņem, jāņem, jāmacās ņemt un jāprot paņemt. Negaidot pazemojošās atlaides.

PELE. Tā var pazust savāktajās grabažās.

FIDŽIRA. Pazudīsi, ja kaunēsies kā sīcene, kas grab tavā maciņā. Uzdrīksties spēlēt... un laimēt lielo vinnestu!

PELE. Ja nākas zaudēt?

FIDŽIRA. Par to nav jādomā, kad esi spēlē!

(Nepacietīgs autotaures signāls. Fidžira, demonstrēdama savu neatkarību, nesteidzoties aiziet. Aizcērtas auto durvis. Aizbraucošas mašīnas troksnis.

Krīt zvaigznes. Skatuve satumst.)

2.aina

1.skats

(Viesistaba Batera dzīvoklī. Viegla auduma kleitā Monitra smaržo rozi, kas viņai rokā. Pinkods noraugās, kā sieviete priecājas par pasniegto ziedu.)

MONITRA. Lūdzu, paturu rozi! Man jāsameklē, kur to ielikt. Kristāla vāze guļamistabā... tajā tavs ķeizarkronis... priecē, vēl priecē ...

PINKODS. Acīmredzot, tavā sabiedrībā puķes labi jūtas.

MONITRA. Ne visas... Paziņas uzdāvināja kaktusu, nēsāju no palodzes uz palodzi, meklējot vietu, lai uzzied – nekā. Ķīnas roze ziedēja vai cauru gadu, zaros izpletās, ka ne garām tikt – atdevām skolai, nolika tur gaitēņa galā. Mājas svētība sakuploja, visus mājas putekļus savāca uz lapām – nācās izlikt verandā.

(Monitra, vāzi meklējot, grozās it kā spoguļa priekšā, šo to piekārtojot telpā, tērpā frizūrā.)

MONITRA. Naktī nenāca miegs... pamodos - kauns: jau gaiša diena. Palasījos, sazvanījos par darba lietām... un gaišums pazudis, jau vakars klāt...

Varu tev kafiju piedāvāt?

PINKODS. Nē, nē, paldies, nepūlies... kam sirdi tracināt - jau tā nezin, kur likties.

(Noliek rozes ziedu uz galda malas.)

PINKODS. No glāzes dienvidu saules neatteiktos... ja drīkst.

MONITRA. Un tu vēl jautā... Drīkst, drīkst... vai es tev ko varu aizliegt?

(Pinkods atver sekciju, izņem pudeli, ielej, pieliek glāzi pie nāsīm, dziļi ieelpo dzēriena smaržu un maziem malkiem izgaršo konjaka dedzinošo spēku.)

MONITRA. Nez kur vāzes noklīdušas...

PINKODS. Noziedējušas.

MONITRA. Dēls savāc. Jaunieši pulcējas, ar pušķīšiem apmainās... jā, jau klāt viņu ziedēšanas laiks – nemanot, nemanot...nemanot tas pienāk... nemanot sākas.

PINKODS. Citiem turklāt pantmēri izjūgti, apkārt ganās poēzija, nekur nav jātramdās... Bet ilgots mirklis satrauc kā ceļojums Saharā...

Karsti...

(Pinkods novelk žaketi, noliek uz krēsla atzveltnes.)

MONITRA. Ak, tu mans, Pinkods! Man vienīgai ļauts šifru zināt, un laimes mirkļus saņemt kreditā.

(Monitra raisa vaļā Pinkoda kaklasaiti. Pinkods apskauj Monitru.)

MONITRA. Tev tiešām karsta elpa. Vai tik tu neesi man slims?

PINKODS. Slims gan, slims ilgās pēc tevis, Monitra...

MONITRA. Manā istabā logs uz dārzu atvērts vaļā, tur ienāk vēsāks gaiss...

Paņem žaketi... te neatstāj...
(Abi ieiet dziļāk.)

2.skats

(Ienāk Draivs un Entra. Meitenei rokās ziedu pušķis, līdzīgs tam, kādu uz ielas stūra nopirka Slaidis.)

DRAIVS. Slaidis tūlīt būs klāt, nekur nepaliks. Nekas ar viņu nav noticis... ja nu vienīgi kāds miseklis ar tramīti... un kas vispār ar mums var notikt?!

ENTRA. Ņem atpakaļ to pušķi! Slaidis vienmēr nāk ar ziediem – kā es izskatīšos ar pilnām rokām?

DRAIVS. Normāli. A kas... es no sirds kā draugs drauga draudzenei.

ENTRA. Neapvainojies, bet man negribētos...

DRAIVS. Baidies, ka sakausimies? Mēs esam draugi!

ENTRA. Arī mēs ar Slaidu tikai draugi... un tomēr.

DRAIVS. Hahā... draugi un draudzenes – tās ir dažādas valūtas. Gribi būt Slaidam mūžīgi uzticīgā, vienīgā...hā!

ENTRA. Neko es negribu! Vienkārši man patīk viņā klausīties... daudz lasījis, ir par ko parunāt...

DRAIVS. Tikai runājat – un tālāk neesat tikuši?

ENTRA. Kur? Kur mums jāskrien...

DRAIVS. Ar mani nav interesanti? Un kā viņš bučoņas?

ENTRA. Ko?! Tu ko?!

DRAIVS. Un ne reizītes, Entra?!

ENTRA. Bērnībā trenējos, bučoju sevi spogulī – nekāda kaifa.

Slaidis ir patiess.

DRAIVS. Es arī nemeloju – tu man patīc.

(Entra noliek puķu pušķi uz galda.)

ENTRA. Te jau viena roze mētājas.

DRAIVS. Gaida seksīna seansa beigas.

ENTRA. Pa televizoru?

DRAIVS. Interesantāk ir gultā. Vai arī te uz dīvāna.

(Draivs pēkšņi apķer Entru un nobučo, Entra izraujas.)

ENTRA. Kas tev? Nenormāls vai?

DRAIVS. A kas... Ar ko Slaidis labāks par mani?

ENTRA. Es tevi tā nezinu...

DRAIVS. Varam iepazīties... tuvāk... ja kas...

(Draivs tuvojas Entrai. Meitene izbijusies klieudz.)

ENTRA. Nevajag... negribu!

DRAIVS. Bet, ja es gribu... gribu, gribu, gribu...
ENTRA. N.ē! Nē, Draiv! Nē...
(Steigā uz mestā halātā ienāk Monitra.)
MONITRA. Dēls, tev ciemiņš?
DRAIVS. Kā redzi, memmīt.
MONITRA. Uzjautrinaties?
DRAIVS. Jā, memmīt... tāpat par dzīvi parunājamies, a kas, memmīt?
MONITRA. Piedāvā meitenei apsēsties. Pacienā ar limonādi.
DRAIVS. Nesēdēsim... mēs tūlīt ejam... Ja ieskrien Slaidis, lai gaida. Mēs pie viņa, bet gadījumā, ja samaināmies.
MONITRA. Labi, pateikšu.
(Monitra aiziet.)
ENTRA. Ar tevi viena es nekur neiešu.
DRAIVS. Paklausies...
ENTRA. Ar tevi man nav ko runāt.
DRAIVS. Naivā, vai tu jokus nesaproti.
ENTRA. Ir lietas, ar kurām nejoko.
DRAIVS. Zinu, zinu – mīlestība. Es gribēju tevi pārbaudīt – kā čivina mana drauga kanārijputniņš.
ENTRA. Tu mani aizvīli, lai pasmietos par mums. Un Slaidis arvien vēl gaida.
DRAIVS. Viņam neparedzēts darbiņš gadījās.
ENTRA. Tev neticu.
DRAIVS. Varbūt man vajadzēs zvērēt! Aizskriešu – tepat skvērā viņam jābūt - pagaidi!
ENTRA. Te viena es nepalikšu.
DRAIVS. Tad jāiet!
(Abi aiziet.)

3. skats

(Iznāk Pinkods. Ielej glāzē no konjaka pudeles. Rāvienā izdzer.)

PINKODS. ...nakšu sadiegtās dienas
kā ielāps ielāpu lāpa...
velk lietuvēns segu kā mūžu...

Stulbi! Bet, ja moderni?
... mūžu... gūžu... ūžu...

Tomēr stulbi!

(Iznāk Monitra, ģērbusies kostīmā.)

PINKODS. Tev neieliet kaut mazliet?

MONITRA. Tu, tak, zini, ka vienīgi šampanieti atļaujos, un tikai pieņemšanās un atvēršanas svētkos.

PINKODS. Un mēs esam jau tā kā aizvērušies.

MONITRA. Vai uzkodas nevēlies?

PINKODS. Naktī ēst neesot lāga. Sapņi aizbēgot... bez tiem tumsu nepārvarēt... sapņu laipas...

MONITRA. Bet kāpēc laipot, ja ir mīlestība? Kaut gan zinātne nedod pārlicinošu atbildi, ka ar to vien vīrietis būtu paēdis.

PINKODS. Ū, moderni: mīlestība – pārtikas produkts! Lielveikalos tetra pakās blakus tīrkultūrai un jogurtiem!

MONITRA. Smejies vien, mīlais... starp citu, nekad tu man neesi teicis, ka mīli.

PINKODS. Un tu kategoriski pieprasi, lai atzīstos, lai preparējos, lai apliecinu vārdos!

MONITRA. Vai tas tik grūti?

PINKODS. Vai tas nav jūtams tāpat?

MONITRA. Tu mans nmodernālietis... tevi ievaino pat rozes ērkšķis, jo esi radis, ņemt ar spēka pilnu sauju.

PINKODS. Ar pirkstu galiem nepacelsi mēslu dakšas – un es lepojos, ka esmu zemnieks.

MONITRA. Tu dzejnieks...

PINKODS. Es gaitnieks...

MONITRA.

PINKODS. Pie tevis... pie sevis... aizejot, es jau nāku atpakaļ... un netieku no vietas, kopš satikāties radošiem darbiniekiem organizētajā ekskursijā. Autobuss apstājās, gids pieteica debešķīgo skatu pauzi. Lūdzi, lai tevi nofotografēju. Nostājies aizas malā... dziļi apakšā zaļgoja ezers... tu stāvēji tuvu klāt zemai drošības barjerai... un nevainīgi smaidīji, it kā būtu iekāpusi puķu pļavā. Bet man gribējās kliegt no šausmām, no bailēm... mazs kļūmīgs sasvēriens, un tad kritiens – tu varēji neglābjami nogāzties lejā; nosisties tajā brīnišķīgajā ainavā...

Bet es nekliežu – izbīlī nosvīdis, centos ātrāk nospiegt pogu un atdot tev aparātu. Lai nepamani nevarību, ko gribēji dzirdēt manā kliezienā.

MONITRA. To varēja redzēt tavās acīs.

PINKODS. Bet es nekliežu. Es nekliežu!

MONITRA. Nomierinies.

PINKODS. Piedod, bet...

Vai tomēr ne jūs, sievietes, - aizmetāt mīlestību kā veciem aizspriedumiem pilnu, netītu lupatu un nomainījāt ar seksu? Amputējāt dzīvo un izdrāzāt koka kāju – partnerattiecības gultā. Sekss – tā ir legalizēta maucība.

MONITRA. Nemoki sevi...

PINKODS. Tev pašai pieder tāds žurnāls.

MONITRA. Akciju sabiedrībai.

PINKODS. Un kur vēl lielāks marasms – demokrātijas mūķenes pieprasa dzimuma līdztiesību: ar likumu piespiedīs vīriešus dzemdēt sievietes vietā!

MONITRA. Un jūs patiesi pārbijušies, ka nespēsiet veikt uzticēto uzdevumu, ka sagāzīsies stiprā dzimuma augstprātības tronis? Nestresojiet, nemaz tik ļaunas neesam!

PINKODS. Pārāk smalkas dvēseles – ik mirkli jūs jābalsta ar paceltu plakātu: Mīlu! Bet tā lai visi redz un brīnās.

MONITRA. Vai slikti, ja dzīve ir brīnums?

PINKODS. Dzejolis skan vispatiesāk, kad nav apšmurgāts vārdos. Vārdu korsetes žņaudz dabisko elpu, pakļaujot modes prasībām, pieklājības normām, politiskajai konjunktūrai.

Kāda velna pēc jums vajadzīgi šie stostīgie vārdi, kurus pašas pulgojat?

MONITRA. Un tas jādzird no dzejnieka! Kāpēc pats meklē un ķeris pie vārdiem?

PINKODS. Tāpēc, ka slīkstu...

MONITRA. Nu, lūk, - lai apliecinātu dzelmes dziļumu, izvērtētu sajusto...

PINKODS. Uzrakstīšu avīzēm, paziņošu pa radio, televīziju, lai zināms masām, kurš sevi nometis tev pie kājām. Tev kļūs labāk?

MONITRA. Tev būtu vieglāk... ja būtu iznācis tavu dzejoļu krājums.

PINKODS. Būtu, ja būtu – neplosīsim te izdevējus!

MONITRA. Tad par ko mēs strīdamies? Kā tev labi... tā arī man tīkami.

PINKODS. Kā citādi - labi man, ērti pašai, laime visai cilvēcei! Tā tu mani nodod, pazudini savā pasaulē! Jo esmu nekas, ja neesmu pats!

MONITRA. Un mīlestība?

PINKODS. Jūs ieogrūzat ellē, un tad gaidāt, lai šis moceklis jūs ieceļ debesīs, tur solot aplaimību!

MONITRA. Lūdzu, nekliedz!

PINKODS. Es nekliedzu! Mazliet skaļāk runāju, lai tev vienreiz nonāk līdz apziņai: Es neklieģšu! Nekad es neklieģšu!

(Pinkods aiziet.)

4.skats

(Monitra raud. Dzird kādu nākam. Paņem rozi, tad Entrās atstāto ziedu pušķi, bet nav ne gribas, ne saprašanas, ko ar ziediem darīt. Ienāk Baters ar dokumentu mapi.)

BATERS. Labvakar... Tu vēl neguli? Dēls mājās?

MONITRA. Draivs izskrēja... nupat ar draudzeni... puķes atstājuši... nav vāzi atraduši... Vēju laiks – traucas, meklējas...

BATERS. Gribējās... vajadzētu ar viņu parunāt.

MONITRA. Pēkšņi tagad, kad turpat nakts... pēkšņi uzrodies, atcerējies, ka tev ir dēls.

BATERS. Tu zini, cik saspringts stāvoklis patreiz uzņēmumā.

MONITRA. Kā ne, ar to visi laikraksti pilni. Bet nav teikts, ka vadītājam tāpēc darba diena pagarināta līdz 24 stundām.

BATERS. Kaut kas paliek aiz slēgtām durvīm, kaut ko nezinām paši... dažkārt esmu tik izsmelts, ka aizsnaužos biroja uz dīvāna... un tad ir jau par vēlu braukt mājās... traucēt jūs...

MONITRA. Kā dēls to var uztvert – par to neesi aizdomājies? Jau pieaudzis puisis.

BATERS. Tāpēc arī gribēju satikt.

MONITRA. Mēteļi nenovilksi? Gan Draivs pārņāks – viņš vismaz vēl nakšņo mājās.

BATERS. Dažkārt dēļi vairāk uzticas mātēm. Mums esi tu – mūsu mājas svētība.

MONITRA. Ak, stiprie vīrieši, - ko neiespējat nest, to uzliekat sievietes pleciem.

BATERS. Tā, protams, nevar ilgi turpināties. Jābūt saprātīgam risinājumam. Bet patreiz – sarosījušies darboņi, kas steidzina privatizāciju, velk uzņēmumu uz izputināšanu. Pieprasīju finanšu plūsmas auditu.

MONITRA. Kā ekonomisti pamanījuši – privātais sektors aug un zeļ.

BATERS. Arī bankrotē. Nevar pieļaut, ka uzņēmumu, kas nodrošina enerģiju visai valstij, - sarausta gabalos. Tajā iestrādāta arī mana enerģija, mans darba prieks, labākie dzīves gadi; tas saglabāts un attīstīts, apejot okupācijas direktīvas, nosargāts jukās, nepieļaujot izlaupišanu. Tas ir mans... manas tautas īpašums – kā var privatizēt mani... kā var tautu!

Enerģētika ir stratēģisks ierocis – ja tas nonāk savtīgās rokās, varam zaudēt neatkarību. Mēs nedrīkstam pakļaut sevi tādām riskam.

MONITRA. Mēs abi?

BATERS. Arī tu.

MONITRA. Gribi teikt, ka man būs iet un naktis pavadīt kantorī tev blakus uz dīvāna?

BATERS. Ne gluži...

Dīvaina sajūta... kā no tāla ceļojuma atgriezies... Kur te tāds plašums? Valsi varētu uzgriezt!

MONITRA. Veco ķīnas rozi skolai atdevām – neatceries?

BATERS. Atceros... Nav arī orķestra, kas mūziku uzspēlētu.

MONITRA. Ja atskrien uz svētkiem kā uz ugunsgrēku. Ballei fraka jāgludina savlaicīgi.

BATERS. Tavu dzejnieku satiku.

MONITRA. Kāpēc tad manu?

BATERS. Klaiņo bez mūzas, iedvesmu meklēdams...

MONITRA. Par ko runājāt?

BATERS. Pagāja garām... tikai sasveicinājāmies.

MONITRA. Bija ienācis... grib izdot krājumu... meklē sponsoru... Tavam gigantam milzu peļņa – cerēja, ka tu no labdarības fondiem...

BATERS. Svētais naivums – jā, mums ir peļņa, bet tā nav mana personīgā nauda. Man nav tiesību rīkoties ar uzņēmuma ienākumiem. Ir likumi, noteikumi, ir padome... un mēs nenodarbojamies ar labdarību. Viņam jāmeklē mecenāti privātajā sektorā.

MONITRA. To arī es viņam pateicu.

BATERS. Vai tad ar dzejoļiem vairs ko var nopelnīt? Viņam vajag pārkvalificēties, uzsākt kaut ko derīgu, cilvēkiem vajadzīgu – tad nebūs arī jāubago.

MONITRA. Bet ja cilvēkam ir mākslinieka dvēsele – ja viņš nav tanks, ko var pārkalt lemešos? Dzejnieka atalgojums – cieņa un sapratne.

BATERS. Ka nenāk vilties. Ļaudis tagad balso par naudu. Katrs iejūdzies, cenšas pavilkt pēc iespējas lielāku vezumu; tikt tālāk, augstāk, iegūt cerēto labklājību. Ir vajadzīgi apgriezieni, jauda un tieša valoda. Un nauda runā visskaidrāk.

Tu jau reiz poētu glābi. Vai atkal iekritis dūksnā?

MONITRA. Tu savu darbinieku neglābtu?

BATERS. Mums cilvēki strādā... domā konkrēti... nenodarbojas ar ilūzijām, un necenšas par katru cenu pierakstīties ģēnijos.

MONITRA. Kāds tur pārcilvēks – vienkāršs... Toreiz redakcijā jauns žurnālists. Kāda kaktu saietā izlēca ar pārgalvīgiem, priekšlaicīgiem tekstiem pret nomenklatūru. Man, galvenai redaktorei, cīnoties par avīzes godu, protams, presē vajadzēja viņu aizstāvēt, kā jauniesācēju, kas neapdomīgi pārkāpis noteiktās normas: nosodot, audzinot... bet kāpēc iznīcināt radošu personību.

Arī tu man palīdzēji, mana aizmugure – tavs augsti ieņemamā amata vīra vārds.

Vai ko ēdīsi?

BATERS. Pēc darba kafejnīcā iekodu... bet varbūt tēju... tēju varam mēs iedzert. Pa to laiku arī dēls varbūt uzradīsies.

MONITRA. Nekur nepazudīs... manī vairs nopietni neklausās... pat nezinu: ko drīkst, ko nedrīkst aizrādīt...

BATERS. Ar varu puisī vairs ilksīs neieliksim... jāparunā – kur skatās, par ko domā...

(Iezvanās telefons.)

BATERS. (klausulē) Baters... Jā, lūdzu... labi... labi, labi... (noliek klausuli) Apspriede... jāiet! Man jāiet...

MONITRA. Nakts laikā? Un man jātic, ka darbs ir tava mūža lielā mīlestība? Par ko tu mani turi!

BATERS. Nesāksim atkal...

MONITRA. Jā, lai miers un klusums mājās! Lai kaimiņi nedzird, lai brīnās, cik jauki sadzīvojam!

Es vadu žurnālu – man jāapzina procesi, jātver strāvojumi, aprises... Kad kopā esam parādījušies sabiedrībā... teātrī vai koncertā? Tev kauns no manis? Varbūt nedrīksti, tev neērti ar mani kopā rādīties uz ielas?

BATERS. Ko tu, Monitra?! Mums laba ģimene. Aug dēls – viņš mūsu tuvības apliecinājums. Kas tev nāk prātā?

MONITRA. Domāju to, par ko tu man liec domāt... tikai piezvani, ka esi vēl darbā, lai aizkavētos un nepārnāktu.

BATERS. Par to jau izrunājām.

MONITRA. Tu pat atvaļinājumu neņem, lai nevajadzētu ar mani kopā doties garākā izklaidē!

BATERS. Nemoki sevi muļķīgās aizdomās! Mēs vēl padzīvosim!

MONITRA. Ko katrs saprotam ar dzīvi.

BATERS. Man nav nevienas citas aizraušanās. Uzticies man tik pat bezgalīgi, kā es ticu tev.

(Baters apskauj Monitru.)

BATERS. Tu biji mans... mana...

MONITRA. Zinu, zinu – biju tava vienīgā.

BATERS. Un esi... un būsi, paliksi, lai kas ar nenotiktu!

(Monitra izraujas, ieiet savā istabā. Baters aiziet.)

5.skats

(Ienāk Draivs, Entra, Slaidis)

DRAIVS. Cienkungi, dāmas, lūdzu, projektiņus! Hei, radība, nelaidīsim garām iespēju, apzeltīt sev kroņus! Liksim galviņas kopā!

(Draivs pieiet pie bufetes, ielej glāzē konjaku.)

DRAIVS. Slaidam nav vērts piedāvāt – neatkarīgais. Bet jaunkundzīte – lūdzu, izvēlies... pēc krāsas, garšas vai pēc stipruma.

ENTRA. Vui, nē!

DRAIVS. Baidies iešļūkt atkarībā?

ENTRA. Man patīk skaidri ūdeņi.

DRAIVS. Man arī. Nemaz netaisos duļķot okeānu, kurā peldas zelta valis.

ENTRA. Vai tāds negrimst no smaguma?

DRAIVS. Mēs to izvilksim krastā. Lai izdodas!

(Draivs izdzer ielieto glāzi.)

ENTRA. Un kam to pasniegsi uz paplātes?

DRAIVS. Uz kādas paplātes... tu vēlies, ko ēst?

ENTRA. Nē! Liki noprast, ka tev ir pārsteigums no dzīves.

DRAIVS. Tas būtu supper – dzīvīte kā oberītis – restorānā pienes pasūtīto steiku. Bet, bet, bet... bet līdz krogam vēl jātiek. Jāizvēlas, ar taksi braukt, vai personīgajā rolroisā. Es, atzišos, eleksīru baudījis, un kājām iet man vairs negribas.

SLAIDS. (skaidro Entrai) Mums trāpījies čungurs... īsti reizē, tagad, kad skola pabeigta... oū, saproti, karote mums jau rokā, nu tik jāizdomā, gar kuru katlu rosīties.

ENTRA. Bet mēs neko neprotam.

DRAIVS. Nauda ierādīs. Vispirms jāizvēlas produkts, ko gribam piedāvāt. Jānoteic vadlīnijas: rauties tālumā vai plašumā...

ENTRA. Vai biežumā!

DRAIVS. Nesmej! Arī biezie bērni bā čurājuši bikšēlēs.

Kumoss pakampts krietnais, bet ne, lai uzreiz aprītu – mūsu rēķinos jābūt peļņai!

ENTRA. Tad uz mani neceriet... grāmatvedību salaidīšu skaidās – saskaitāmie nav mans hobijs.

DRAIVS. Ja kas – tu dziedī!

ENTRA. Korī

DRAIVS. Kāda šķirba! Mēs tevi ceļam topā par solisti.

ENTRA. Tur vajag balsi.

DRAIVS. Sadabūsīm tev balsi – kapitālo! Mēma tapsi, izdzirdusi. Pārtaisīsīm līdz nepazīšanai – tu būsi pavisam cita.

ENTRA. Citas var pameklēt citur – iznāks lētāk!

DRAIVS. Bet mums naudas gana!

SLAIDS. Ou,jā... kas piespēlēs mūziku? Es klavieres, var teikt, pat neuzdrīkstu sveicināt.

DRAIVS. Ģitāru var iemācīties katrs. Ir pašmācības grāmata – esmu tādu redzējis. Ja slinkums – orķestri var nolīgt. Kāpēc tik gaunerīgi, ļaujām vaļu izdomai – neesam nekādi nabagi! Uzpūšām ogles – varam organizēt, būt projekta turētāji.

ENTRA. Taurētāji?

DRAIVS. Trīs Tālavas taurētāji? Nē... Popgrupa – Three cats.

ENTRA. Neskan. Nosaukumam jābūt skanīgam.

SLAIDS. Oū, un kāpēc kaķi?

DRAIVS. Jā, un kāpēc trīs – Entra drīzāk pieskaitāma kaķenēm.

SLAIDS. Oū, un mēs runči uz skārda jumta?

DRAIVS. Nu, tad – Blād Tromba. Blād Tromba; kā skan Blād Tromba?

ENTRA. Ko tas nozīmē?

DRAIVS. Aizmirsās – bet kāda tam nozīme? Domā, ka popgrupas, kur ēzeļi īd kamieļa mēlē, sev nosaukumus nav no pirksta izzīdušas? Bet kā skan – Blād Tromba!

ENTRA. Ja žurnālisti intervēs, nevarēsīm paskaidrot, kas esam.

DRAIVS. Nejaūtās – negribēs izrādīties pastulbi, ka nesaprot. Ietiekam mākslā un dzīvojam mūžīgi.

ENTRA. Kā tā?

DRAIVS. Mākslinieks ir nemirstīgs. Arheoloģiskajos rakumos neviens supermenis nav izkašņāts – tikai un tikai primātu un cilvēku kauli vien.

ENTRA. Bet sākumā vismaz par cilvēku jātiek.

DRAIVS. Nou problem! Uzvelkam Slaidam baltu kreklu, melnu smokingu virsū, iedodam kociņu rokā, noliekam džezbandu priekšā, publiku pakaļā... lūk, tev – ievērojams cilvēks, kas plunčājas sabiedrības

krējumā. Bet, nu, gan, Entriņ, nepienāc par tuvu, ka neapgāz to elites burku.

SLAIDS. Oū, ko muļķojies! Ja gribam, tad darām nopietni. Nevis mērķaķoties, atdarinot... uz sevi vajag pastāvēt!

DRAIVS. Palikt postalās un mīdīties uz vietas?

SLAIDS. Palikt pašiem savā ādā – vai mums tā nauda, lai pārdotu sevi?

DRAIVS. Ir jātiek garām, lai tiktu priekšā – kur nauda naudu taisa! Ko tad – lallināsim tautasdziesmas?

ENTRA. Kāpēc ne.

SLAIDS. Mēs varam...

DRAIVS. Nevaram – tāpēc, ka progress lēkšo auļiem. To dieviņu, ko vakar pielūdza, šodien vairs neielaiž baznīcā. Maizi arī vairs nemīca rokām.

ENTRA. Lai vai kā – to pašu maizīti tāpat ēd. Un tautasdziesma skan tīri kā skanējusi... ja, nu tur meklēt nemirstības dvēselīti?

DRAIVS. Ar veciem tantukiem – vai nebūs kauns?

ENTRA. Kāpēc jākaunās? Tad varbūt tu kaunies arī no savas mātes?

DRAIVS. Neesam kāpostu laukā atrasti; bet negribu arī justies kā mūžīgais parādnieks.

ENTRA. Mani senči uzstāj, lai stājos augstskolā.

DRAIVS. Miljardieri iztiek bez zinātniskiem grādiem. Izsitušies uz savu roku, ar uzņēmību, ar īsto ķērienu īstajā laikā.

SLAIDS. Oū, skaistums... skaistums pārsteidz un satrauc... tāds savāds spēks un neparasta vara... Skaistuma svētītas pat zvaigznes mirdz spožāk. Bet vai nebūs grēks, to peļņas darbos izdzīt?

DRAIVS. Nu, brālīt, klusēji, klusēji un bāc – zvaigznēs uzspicējies.

SLAIDS. Tas nemaz nav tālu – viens skatiens naktī.

DRAIVS. Iedoma kā raķete. A kas – ja tavu smukumiņu tomēr palaižam ekonomiskajā orbītā? Varbūt, tiešām izvēršamies kosmosā? Planetārā skaistule, zili zaļā deļotāja, viesojas uz provinciālās zemes – biļešu cenas astronomiskas! Tomēr neaptverami bari laužas, redzēt, apbrīnot debešķīgo Mis Entru – Superino! Mēs no tevis izveidosim balerīno! Izmetīsim vājprāta sajūsmai izgērbtu plikino – saplosīšanai. Supersuperino!

ENTRA. Ka tik pats nepaliec bez biksēm.

Mēs te tā kā pa mākoņiem – sapņojam it kā mums būtu miljoni.

DRAIVS. Mums ir – trīs gabali.

ENTRA. Kas?

DRAIVS. Trīs miljoni.

ENTRA. Miljoni? Neticu... Parādiat!

DRAIVS. Ar tādu naudu kabatā nestaiģā – iedevu Slaidam, lai nogulda bankā.

SLAIDS. Smejies...

DRAIVS. Par ko?

SLAIDS. Tu neiedevi... Man nekā nav... Es gaidīju, gandrīz stundu ilgāk par norunāto – tu neatnāci...

DRAIVS. Draudziņ, nejoko – parādi meitenei bankas čeku, lai saprot, ka nelaižam muļķi.

SLAIDS. Man nav nekāda čeka. Tu naudu neiedevi. Es tevi nesatiku.

DRAIVS. Tu melo. Kā tad es varēju zināt, kur tevi gaida Entra? Pats lūdzi – aizskriet un pateikt draudzenei, ka tiksities vēlāk

SLAIDS. Draiv!

DRAIVS. Jā, Slaid...

(Ārā straujā pagriezienā auto bremžu kaucošs troksnis. Istabu izgaismo pāri slīdošs starmešu gaismas kūlis.)

ENTRA. Kas tas?

PRIEKŠKARS

2. cēliens

1. aina

1. skats

(Spēļu zāle. Vilina brīnumus sološa mūzika. Draivs sēž pie galdiņa, malko no glāzes. Cauri mirgojošām spuldzītēm, gaismas zibšņiem, cauri kustīgu ēnu režģim nāk Fidžira. Pakavējas pie bāra, tad tuvojas Draivam.)

FIDŽIRA. Vai tu nepalūgtu mani apsēsties? Nav pieklājīgi dāmai stāvēt kājās, kad blakus vīrietis sēž.

DRAIVS. Lūdzu... tupi nost! Nez kas to pieklājību izdomājis? Vai tas nav laso, ko uzmet brīvam stepes mustangam?

FIDŽIRA. Jā, lai mestos pārgalvīgā izjādē!

DRAIVS. Pirms tam gan... jāuzliek iemaukti.

FIDŽIRA. Ja draudziņš pielabināts...

DRAIVS. Tas tā ar zirgiem.

FIDŽIRA. Ar cilvēciņiem ir savādāk?

DRAIVS. Nu, nezinu, nezinu... droši vien kaut kā cilvēcīgāk.

FIDŽIRA. Ha – hā...

DRAIVS. Vai tev ko atnest no bāra?

FIDŽIRA. Paldies – pasēdēšu tāpat ... paskatīšos tevī... ja atļauts.

DRAIVS. Ko tur redzēt – neesmu kinozvaigzne.

FIDŽIRA. Vienalga, tu man patīc.

DRAIVS. Haā... un man tagad jānoformulē pieklājīgs kompliments, ka esi daiļākā puķīte dārziņā.

FIDŽIRA... Nav obligāti - es to tāpat zinu.

DRAIVS. Daudzi to ir teikuši.

FIDŽIRA. Nē, kāpēc... man ir spogulis.

DRAIVS. Spogulīt, spogulīt, pasaki man... bija tāda pasaka bērniņā.

FIDŽIRA. Pasaki, vai esmu visskaistākā... Tu domā, ka pasakas izbeigušās?

DRAIVS. Ja atrod, kas stāsta...

FIDŽIRA. Bet dzīvot pasakā!

DRAIVS. Jā, jā... ķert zivis bez asakām.

FIDŽIRA. Neskumsti princi.

DRAIVS. Mans tēvs nav karalis – man nespīd tronmantnieka gods.

FIDŽIRA. Vienalga... iesim padejot, mans princi!

DRAIVS. Es... ar tevi?

FIDŽIRA. Tev šķiet, ka nederam pārī? Nu, piecelies, lūdzu!

DRAIVS. Es tevi labāk paturētu klēpī.

FIDŽIRA (iesmejas) Tu gan esi fiksais zēns... sagribēji gan.

DRAIVS. Un tu nē?
 FIDŽIRA. Nē! Tev grūti mani uzlūgt?
 (Draivs pieceļas)
 FIDŽIRA. Mēs esam vienā līmenī.
 DRAIVS. Te grīda slīpa.
 FIDŽIRA. Nemaz nē... mans skatiens krīt tieši tavās acīs.
 DRAIVS. Un tavas krūtis cauršauj manu ambrazūru un uzspridzina sirds kreiso priekškambari.
 FIDŽIRA. Tu dzejo?!
 DRAIVS. Atpestī no ļauna... literatūrā knapi izpeldēju. Sacerējumus man draugs uzcirta. Viņam padevās.
 FIDŽIRA. Tev ir draugs?
 DRAIVS. Jā, Slaidam uz liriku bija ķēriens.
 FIDŽIRA. Bija? Vai ar viņu kas noticis?
 DRAIVS. Nē, kāpēc?
 FIDŽIRA. Sastrīdējāties?
 DRAIVS. A kas, kāpēc tas tevi interesē? Es esmu tavs princis!
 FIDŽIRA. Man ir draudzene. Saskrietu jandalā....
 DRAIVS. Tā precīte jāredz – nedrīkst draugam iesmērēt pa tumšo...
 FIDŽIRA. Un, ja viņš apžilbst?
 DRAIVS. Saļogās ceļos, beigts un pagalam... zēnam smalkā jušana – pat elektriskai tējkannai uztausta dvēseli.
 FIDŽIRA. Tad viņš atkostu arī ar spēļu slazdus – kopā dalītu vinnestu... bet tu te viens zvejo miljonu?
 DRAIVS. A kas... pagaidām...
 FIDŽIRA. Laimes apsargi dirn neuzpērkami... kur tu ņem naudu?
 DRAIVS. No maka.
 FIDŽIRA. He... dāsnā mammīte atvēl dēļukam dienasnaudu?
 DRAIVS. Senči normas robežās.
 Uh, karsti...
 FIDŽIRA. Velc vamzi nost!
 DRAIVS. Nebūs pieklājīgi...
 (Dziļuma pustumsā iznirst Persona. Fidžira viņu pamana.)
 FIDŽIRA. Pagaidi. Es tūlīt. Neaizej.
 (Fidžira pazūd telpas tumsā. Aiz viņas izgaist arī Persona.)

2.skats

(No gaismēnu ņirbas iznāk Baters. Dodoties uz izeju tuvojas Draivam. Abi pārsteigti par satikšanos.)

BATERS. Sveiks, dēls!

DRAIVS. Sveiks...

BATERS. Dēls, necerēju tevi te sastapt... vai šī īstā vieta, kur nosist laiku?

DRAIVS. Arī tevi necerēju ieraudzīt.

BATERS. Te noliktas... notika sarunas...

DRAIVS. Skaidrs... darba laikā krogā...

BATERS. Dēls...

DRAIVS. Tēvs, es nezināju, ka tu te piestrādā.

BATERS. Neoficiāla tikšanās... vietu izvēlējās potenciālie sadarbības partneri. Ja gribam būt droši par viņu mērķiem – nedrīkstam ignorēt.

DRAIVS. Oficiālās iestādēs, reģistros to nevar noskaidrot?

BATERS. Uzņēmējiem drīkst būt arī konfidenciāla informācija. Viedokļu apmaiņa, tas ir process... sarežģīts un vajadzīgs.

DRAIVS. Augstākā finansu stratēģija... vai taktika? Neesmu tik gudrs.

BATERS. Pie glāzes sēžot daudz apskaidrotāks nekļūsi.

DRAIVS. Bezalkoholiskais kokteilis – vari pagatavot.

BATERS. Te pie bagātības gribi tikt – vai, tiešām, tu esi tik naivs?

DRAIVS. Tāpat vien ienācu... paraustīt laimīti aiz čičiem.

BATERS. Nīksti azartzālē, kad jāsēž bibliotēkā, ja gribi studēt... ja nē, tad jāsāk strādāt... godīgi pelnot ar savām rokām.

DRAIVS. Te arī ar tām pašām rokām.

BATERS. Un bez galvas. Tev uz pleciem, taču, nav tukša skārdene. Skolā atzīmes saņēmi labas... vai neviens priekšmets neinteresē, lai mācītos tālāk? Matemātikā veicās... Nav nekāds sapnis... negribi sasniegt neko vairāk?

DRAIVS. Ko vairāk?

BATERS. Nu nezinu ko... tev pašam jāizšķiras.

DRAIVS. Diez vai vairāk par dzīvi man kāds ko var dot.

BATERS. Te tu dzīvi vari nospēlēt! Par to es sāku uztraukties.

DRAIVS. Man tas nedraud... pasargās no tēviem mantotā imūnsistēma.

BATERS. Nav drošuma, ka tumsā tiks bedrei garām.

DRAIVS. Nu, ko tu, tēvs... pie tevis nodrošinātās apgaismības!

BATERS. Iesim, dēls! Aizvedīšu mājās.

DRAIVS. Netīsti mani autiņbiksēs – vairs neesmu zīdains... Tev pašam pietiek klapatas...

BATERS. Fidžiru gaidi?

DRAIVS. Kādu Fidžiru?

BATERS. Jaunavu, kas nupat tevi lenca.

DRAIVS. Tu viņu pazīsti?

BATERS. Skaista nenoliedzami.

DRAIVS. Un citādi kā?

BATERS. Citādi... nekā...

DRAIVS. Tu, tak, viņu pazīsti?

BATERS. Zinu tādas... viņām patīk grozīties apkārt lielai naudai. Ne vienmēr tā ir tīra.

DRAIVS. Baidies sasmērēties. Tavs uzņēmums pelna miljonus – vai vienmēr tikai gludos un nesaburzītos?

BATERS. Valsts uzņēmuma peļņa nonāk valsts kasē. Finanšu darbības nosaka likumi, un manu rīcību atbildība, ko esmu uzņēmies pēc pārliecības.

DRAIVS. Un tā tev aizliedz kantori atstāt pat naktī. Sargu nevarat algot?

BATERS. Tas pa vārtiem svešu neielaidīs... bet, kas notiek iekšpusē – tā mana daļa.

DRAIVS. Darbs ir tava mīļākā?

BATERS. Mīļākā... nezinu, vai tāds salīdzinājums der.

Mēs esam ģimene – esi tu, māte. Ģimenē lietas ir atklātas... mīļākā – tas vairs nav godīgi.

DRAIVS. Kāpēc? Tā pati mīlestība.

BATERS. Ja ir ģimene, tad nē.

DRAIVS. Un mammai jātic, ka tu guli apkampis energogenerātoru?

BATERS. Par māti neuztraucies. Viņa ir sabiedrisks cilvēks, saprot, ko nozīmē atbildība publikas priekšā – tā prasa nodevas.

Mūsu jaunība skaisti izsmaržojusi. Dedzīgā jūsma pārtapusi rimtākās attiecībās... bet nekas nav izplēnējis... jo esi tu – mūsu kopējā patiesība.

DRAIVS. Patiesība... Tu man to uzvel? Tu pats neredzi, ka stūrē tumsā ar izdzēstiem lukturiem. Tu ierasti noturies taisnē, bet līkumos, līkumos, tēt, tu avarē!

BATERS. Lai – es izdzīvošu! Un būs redzams, ka līkumi jāiztaisno.

DRAIVS. Vai tev vienam tas vajadzīgs?

BATERS. Valstij.

DRAIVS. Un tu esi tā valsts?

BATERS. Esmu.

DRAIVS. Un citi? Es nē?

BATERS. Par to tev, dēls, jājautā sev pašam.

DRAIVS. Un sava atbilde jāatrod.

BATERS. Nepārsteidzies, dēls! Nemeklē to Fidžirā! Kad atradīsi īsto, sapratīsi, ka ne naudai, ne smukumam mīlestība nekalpo.

Nāc iesim... svaigā gaisā!

DRAIVS. Es vēl palikšu.

BATERS. Gaidīsi?

DRAIVS. Neko neesmu noziedzies, kāpēc man jābēg? Es apsolīju... Tu man mācīji, turēt doto vārdu.

BATERS. Parunāsim mājās...

DRAIVS. Kad būsi? Varbūt jāpaiet pretī, ka nepaej garām, ceļu aizmirsis.

BATERS. Atceros. Tiksimies.

DRAIVS. Sveiks.

(Baters aiziet.)

3. skats

(Draivs pieiet pie spēļu automāta, darbojas ar to. Iznāk Fidžira, satraukta, ka vairs neredz Draivu pie galdiņa. Pamanot Draivu, mierīgi apsēžas, gaidīt jaunekli. Pēc brīža Draivs atgriežas, klusējot malko no glāzes.)

FIDŽIRA. Kas noticis?

DRAIVS. Nekrīt liels vinnests.

FIDŽIRA. Cietsirdīgie dzelži grab un apsmej muļķu cerības... skaties, ka tie nepievāc tavus miljonus.

DRAIVS. A kas, ko tu par tiem zini?

FIDŽIRA. Par ko?

DRAIVS. Neko...

FIDŽIRA. Atvaino, negribēju tevi sašaut.

DRAIVS. Apmaldījusies lode arī kaut kur trāpa.

FIDŽIRA. Tev nav kur likt naudu, vai arī – nu, cik tu kāro sagrābt? Teiksim, trīs miljoni – tā nav nauda – sīcene. No pilsoņa pa santīmam un bankā: dibini partiju, kārpies politikā, stutē biznesu... arī tāda ir izvēle.

DRAIVS. Un kāda vēl?

FIDŽIRA. Tētukam kompānija nepatīk...raizējas par dēliņu?

DRAIVS. Es arī nezinu, no kurienes tu nāc.

FIDŽIRA. Mācos juristos... te šiem vajag palīgos, papīrus sakārtot... solīja algu un maksā arī, nežņaudzoties.

DRAIVS. Neticu, ka tēvs ielaistos darījumos.

FIDŽIRA. Nu, ja kas...

DRAIVS. Nu kas?

FIDŽIRA. Nekas...

Teiksim... kā tev šķiet, par naudas žūksni es varētu tevi nodot?

DRAIVS. Tu nē...

FIDŽIRA. Kāpēc?

DRAIVS. Nodot var draugu, tuvu cilvēku... Es tev neesmu nekas.

FIDŽIRA. Tu esi Draivs.

DRAIVS. Tu Fidžira. Ar to pietiek?

FIDŽIRA. Nē – vēl puikām jāuzšņāpj uz sētmalēm: Draivs plus Fidžira – mīlestība.

DRAIVS. Tā ķirzaka esot izmirusi.

FIDŽIRA. Jā? Nez no kā?

DRAIVS. Pārēdusies civilizāciju.

FIDŽIRA. Nabadzīte... Teic, ka to vēl varot atrast, ejot un skatoties vienā virzienā.

DRAIVS. Un apiet apkārt zemeslodei nesatikušies.

FIDŽIRA. Kā – ejot blakus?

DRAIVS. Meitenīte slikti mācījusies ģometriju: paralēlas līnijas aiziet bezgalībā un pat tur nekrustojas.

FIDŽIRA. Ko tad nu?

DRAIVS. Ejam deļot?
FIDŒIRA. Ejam prom!
DRAIVS. Uz kurieni?
FIDŒIRA. Aizlidosiĵ kā dzērvē uz siltajām zemēm!
DRAIVS. Un divi vien – kā mēs izveidosiĵ kāsi?
FIDŒIRA. Labi – ejam kājām. Vamzīti neatstāj!
DRAIVS. Nebūtu liēla bēda – kabatas tukšas.
FIDŒIRA. Ja liktēns nav lēmis...
DRAIVS. Bet, ja ir – un pats nav ņēmis?
FIDŒIRA. Bet, ja paņēmis, nogrieziē no takas?
DRAIVS. Tu nākusi , mani pazudināt?
FIDŒIRA. Es nē!
DRAIVS. Man jāieskatās tavās acīs.
FIDŒIRA. Ai, nē... nu, labi – uz mazu mirklīti.
Ko iēraudzīji?
DRAIVS. Nēko dižu. Pārāk gaišs visapkārt.
FIDŒIRA. Izslēdz sauli!
DRAIVS. Kur slēdzis?
FIDŒIRA. Pameklē...
Ai, cik tumšs... Un ko tu tagad redzi?
DRAIVS. Zvaigznes spieto... mums jātiek debēsīs!
FIDŒIRA. Trakais!
(FidŒira izvairoties aizlokās. Draivs skrien, gribēdams panākt, līdz abi izzūd skatieniē. Pēc brīža tai pašā virzienā skatuvi šķērsō Persona.)

2.aina

(Slimnīcas palāta. Gultā guļ Slaidis. Ienāk Entra. Lēni tuvojas gultai.)

ENTRA. Labdien...

SLAIDS. Jā... apsēdies...

ENTRA. Es uz mirklīti – teica, ilgi netraucēt, tev visvairāk vajadzīgs miers.

Neko neatnesu... nezināju, vai pielaidīs...

SLAIDS. Neko nevajag... manējie nāk katru dienu – sanes... nespēju pieveikt... Uzcienājies, parocies skapītī... ņem šokolādi - atjaunojot enerģiju.

ENTRA. Ne man – tā vairāk tev vajadzīga.

SLAIDS. Tu nekautrējies...

ENTRA. Man negribas, paldies... Un tev tā jāguļ ... piecelties nevari?

SLAIDS. Nu jau... pamazām sevi atpazīsti... sāku just, kur kurš loceklis atrodas...

ENTRA. Ilgi nevarēju saņemties atnākt... tas bija tik briesmīgi...

SLAIDS. Draivu neesi satikusi? Varbūt, ka arī guļ kādā slimnīcā... jāuzzina...

ENTRA. Es nemeklēšu – nedomāju, ka vajag... es viņam neuzticos.

SLAIDS. Viņš mūsu draugs... piedāvāja līdzdalību...

ENMTRA. Nezinu... nelikās, ka tas patiesi... tāds kā uzvilks šaudījās.

SLAIDS. Zināmā mērā riskēja... pieņemot izaicinājumu...

ENTRA. Izaicināja nelaimi... tā bērnišķīgi – kas mēs par mūzikas spīdekļiem... tendēts uz tukšām iedomām.

SLAIDS. Draivam patiešām bija absolūti trīs miljoni.

ENTRA. Kaut kādi murgi – un tu tiem noticēji?

SLAIDS. Nē, nopietni: pie Draiva tēva... darba atskaites rautā... pārākais paviāns, Draivam pazīstams... sanāca runa, ka pēc skolas dziļais tukšums... bet uzrāvienam nav, kur ņemt tūkstošus... Kāpēc tikai tūkstošus – varot piešķilt trīs miljonus... atdosim no peļņas... ar procentiem, zināms...

ENTRA. Un uz godavārda?

SLAIDS.

ENTRA. Ak, auni – no kurienes džekam tāda nauda?

SLAIDS. Oū, tur sabrauca ar tādiem autiņiem... apšaubīt nelikās gudri... tur visi kā savējie... viens ar otru kā tuvākie radi...

Draivam varbūt radās aizdomas... ka neiepiņķerējam tēvu, vai kā tur... bet nespējām atteikt, ka nenotur par bailīgiem zaķiem... sakaitēti, ielauzties bagāto aprindās... Saštukojām viltīgu gājienu - saņemto naudu Draivs tūlīt atdod man un es to noguldu bankā uz sava vārda...

ENTRA. Tu to neizdarīji...

SLAIDS. Es nevarēju... mēs nesatikāmies... Draivs neatnāca...

ENTRA. Bet teica, ka naudu tev atdevis!

SLAIDS. Kaut kas ir atgadījies... negaidīts... Jāsameklē... ja iekļuvis sprukās... viņš ir mans draugs!

ENTRA. Kāds draugs – tā melot!

SLAIDS. Oū, ja apstākļu spiests... viņu var šantažēt – ar tēvu...

ENTRA. Bet ja miljonus pievācis sev viens? Negribēja dalīties ar draugu? Ja Draivs ... uzsūtīja uzbrucējus?

SLAIDS. Draivs nē... Mūs izsekoja... kā uzzināja...

ENTRA. Bail atcerēties... sākām iet arvien ātrāk, tad metāties skriet. Viņi saprata, ka bēgam un dzinās pakaļ. Tad tu pazudi, jutu, ka neesi vairs blakus... vai tevi nogrūda zemē – nezinu, jo es skrēju un skrēju... un, kad atskatījos, viņi tevi pakritušu spārdīja kājām...

SLAIDS. Prasīja, kur miljoni... lai nosaucu bankas kontu... kartes kodu... Oū, kādu kodu...

ENTRA. Šausmās sastingusi, ne pakustēties, ne kliegt... un cilvēki, kas nāca, pārgāja uz otru pusi... Neviena policista... iela pēkšņi tukša...

SLAIDS. Kādu kodu... neko vairāk neatceros... tumši melna tumsa...

ENTRA. Puķu pārdevēja uz stūra pa mobīlo izsauca ātros. Iekaucās sirēna un bandīti aizbēga. Es stāvēju un nemetos tevi glābt... kad arī policija atbrauca, es nespēju pieiet... tevi aizveda un es vēl stāvēju... Man kauns no sava bezspēka. Tevi izglāba puķumeitene.

SLAIDS. Oū, vai nebija tas pats stūris, kur tev pušķīti nopirku... oū, viņa man to uzdāvināja... Tad man arī uzzibsnīja, ka skaistums... ka skaistums ir vērtība...

ENTRA. Nezinu, varbūt...

Es tad, nu, iešu... tev vajadzīgs miers.

SLAIDS. Oū, Entra, puķu pele, tak, nejauda, ka glābj mani – viņa tā par kuru katru...

ENTRA. Labi... bet tu to tagad zini.

SLAIDS. Oū, varbūt viņa nemaz nav tik brīnum jauka... man tovakar tā likās, jo pats mirdzēju, saposies veiksmē...

ENTRA. Tā diemžēl sarecējusi asins peļķē uz asfalta...

SLAIDS. Ir ierosināta krimināllieta... būs tiesa...

ENTRA. Ja vainīgos atradīs...

Es iešu – tev vajadzīgs miers.

(Entra steidzīgi iziet.)

3.aina

1.skats

(Bateru dzīvojamās telpas. Monitra viena, klēpī atvērts žurnāls. Kāds nāk – tas ir Pinkods ar asteres ziedu rokās; paslēpis aiz muguras, nesteidz to pasniegt.)

PINKODS. Vējš, auksts, vai ar varu dzen, patvērumu meklēt... Būs vien jātic, ka rudens klāt.

MONITRA. Vai durvis nepalika vaļā?

PINKODS. Tas vējš... ieklupis verandā...

(Pinkods aiziet, pievērt durvis. Monitra aizver žurnālu. Pinkods atgriežas.)

PINKODS. Nu, labdien!

MONITRA. Sveicināts!

Runāju ar vīru: valsts uzņēmums nevar atbalstīt individuālās aktivitātes. Radīsies aizdomas, mediji medīs interešu konfliktu.

PINKODS. Pats par sevi – kāpēc vispār prasīji? Nekad, pat prātā nav nācis, ka Baters.

MONITRA. Ar ko citu, lai es runātu.

PINKODS. No tautsaimniecības darbinieka nevar prasīt, lai tas pieteiktos par literatūras mecenātu.

MONITRA. Uzsāksi akciju – lai tauta saziēdo mīļotam dzejniekam?

PINKODS. Un, ja lūgtu – domā, ka neatsauktos?

MONITRA.

PINKODS. Tu netici.

MONITRA. Tā tu ziedu nolauzīsi... noliec kaut kur...

PINKODS. Tas tev... košās krāsās vasara sadeg.

Vai tā bez iemesla var pazust uzticēšanās – es būtu aizmirsts aizdurvē kā nodilusi slota?

MONITRA. Tevi dievināja. Darbus pārrakstīja, caur koppelīru pavairoja, izplatīja no rokas rokā. Pēc tevis alka, jo bija vajadzīgs apslēpto dziņu uzjundītājs. Tu dižājiem aptumšotos saietos – ap tavu galvu liecās disidenta nimbs.

PINKODS. Un tagad – atnākusi gaišā diena – oreols izbalējis?

MONITRA. Tagad... publicēties tev neviens neliedz.

PINKODS. Neviens man neaizdod tipogrāfiju.

MONITRA. Par brīvu vairs nedod neko.

PINKODS. Bet es nevaru, es negribu pārdoties. Man ir savi principi.

MONITRA. Tavi principi ir tavi principi – arī citiem ir savi.

Ja nodrukās... un tad grāmata gulēs veikala plauktā kā pērnais sniegs mežmalas ēnas pusē... nevienam nevajadzīga, nelasīta... vai tas tev nebūs vēl ļaunāk?

PINKODS. Sakāve... Es tā nedomāju. Tam es neticu! Lasīja, aicināja tikties, lai dzirdētu mani, ieklausītos manos vārdos. Lasīja pat tie, kas sovjetiem padevību zvērēja.

MONITRA. Zvērēja, lai izdzīvotu, kalpoja, lai dzīvotu...

PINKODS. Izkūlās – nu svilpodami lepnos krēslos taucē vēderus.

MONITRA. Tev vajag, lai kauc, kunkst un piesauc tevi glābējos.

Ļaudis atraisījušies izmanto iespējas, ko devis jaunais laiks.

PINKODS. Jauna kariete ar padzīto kučieri uz bukas, piecērt pātagu un rullē.

MONITRA. Tev smagi – iepriekš oficiāli noliedza, un arī tagad valdība tavā priekšā necilā cepuri.

PINKODS. Tāpēc, ka jūsu preses brīvībā man aizliegts pierādīt, ka manas atskaņas nav nemaz aizrūsējušas.

Nodrukāties... kaut lappusīti...

Ja- tavā žurnālā?

MONITRA. Esmu tikai īpašniece. Tekstos principā nejaucos... ir redaktori...

PINKODS. Un tomēr tavs ieteikums...

MONITRA. Ja speciālisti aprēķinājuši, ka izdevīgāk lapā izvietot reklāmu...

PINKODS. Sirdsvaloda nerentabla.

MONITRA. Noliegtos nepublicēja... ja arī tāpēc, ka dzejas mezgli nelikās savilkti grodi – nepietiekami profesionālā kvalitātē?

Jā, emocionāli – nenoliedzami! Lasījimos paša kvēlais pārdzīvojums kveldēja klausītājus, vecos un īpaši jaunatni, bet... Tu uzvilki sērkokciņu – svecīti katrs jau turēja pirkstos.

PINKODS. Nu ploškas nevienam nav vajadzīgas? Gaišums visapkārt?

Tas, ko tu nupat pateici...

MONITRA. Lūdzu, neuztver tik sāpīgi.

PINKODS. Ja tiešām izjūtas vairs nejūdzas kopā ar vārdiem?

MONITRA. Tev sakāpināta izteiksme... lasītājs vēlas pazvilnēt vieglumā.

PINKODS. Kurš ir prasījis, ko lasītājs grib? Skribenti raduši viegli pelnīt, un pakļauj publiku savam rokrakstam. Idioti, kas strādā sirdsapziņas darbus – pēkšņi izmiruši. Pacelsim glāzes par dzejas dinozauriem!

Nē, nedzeršu...

Ja tev taisnība... tad paldies tev par to.

MONITRA. Varbūt vajag mainīt tēmu... Pavingrināties prozā...

PINKODS. Nu tu runā kā priekšniece.

Kur mirklis, kad mani augstumos cēli?

MONITRA. Jauneklīgs pats savos spārnos turējies.

PINKODS. Kā nokritis akmens pa kājām nu mētājos.

Kaut dažus pantus... ja atsauktos viens vienīgs – es taptu gandarīts!

Tu atraidi... tu padzen mani?!

(Monitra pie Pinkoda. Viens otru balstīdami piekļaujas.)

2.skats

(Ieskrien Draivs.)

DRAIVS. Supper – dzīva statuja!

MONITRA. Nekas tāds, ko tu domā!

DRAIVS. A kas vēl jādomā, ja redzams!

MONITRA. Kas tev redzams? Darba kolēģis...

DRAIVS. Bijušais...

MONITRA. Cilvēkam radoši sarežģījumi...

DRAIVS. Jā, jā – cilvēkmīlestība, tolerance; kāpēc neejat to demonstrēt uz ielas, ko viņš slapstās, kad tēva nav mājās?

MONITRA. Draiv, nekļūsti nepieklājīgs!

DRAIVS. Un kāpēc te savu kaklasaiti mētā apkārt? Še, vari tajā cilpā pakārties!

MONITRA. Kā tu runā ar māti!

DRAIVS. Ar mātīti!

(Monitra iesit dēlam pa seju. Aizskrien.)

DRAIVS. Ko gaidi bruņinieks - kāpēc neaizstāvi dāmas godu?

PINKODS. Ar jums es nekaušos, jaunais cilvēks.

DRAIVS. Notrusējies...

PINKODS. Starp ļaudīm... personu starpā mēdz būt simpātijas, kas neprasa neko vairāk kā savstarpēju cieņu un... Sieviete, jaunais cilvēks, ...

DRAIVS. Kāda sieviete – viņa ir mana māte!

PINKODS. Vēl jo vairāk...

DRAIVS. Ko vairāk? Nevienam neko es neesmu parādā!

PINKODS. Vai tāpēc nedomājot drīksti aizvainot? Ka nav jānožēlo pa roku galam aizmesto, kad lielā sētniece, dzīve, to aizslaucīs kā drizas.

DRAIVS. Paturi pie sevis grāmatu gudrības. Man pietiek, ko pats ar acīm redzu.

PINKODS. Netīrās aizdomas... bieži izrādās nepamatotas.

DRAIVS. Paslīdējis glancētos mēslos...

PINKODS. Katram var būt savs skatu punkts. Bet pastāv lietas...

DRAIVS. Paliekošās vērtības... ideāli! Kurā mārketā tos pārdod, kad atlaides? Būšu pateicīgs par info!

PINKODS. Netīrģosimies.

DRAIVS. A kas, turi mani par plāno? Plastmasas makaroni, ko centies te iesmērēt – man šķebī dūša.

PINKODS. Uzbudinājumā jaucaat attiecības...

DRAIVS. Tiešām, kas tad tu īsti man esi? Tēvs – viesstrādnieks? Nu – īsti reizē! Aizsit čeiņdžu – nāvīga note!

PINKODS. Cik?

DRAIVS. Nieka trīs miljonus. Aizņēmos – rīt jāatdod.

PINKODS. Miljoni tā nemētājas.

DRAIVS. Taisnība, absolūta taisnība, kungs – arī man nav paveicies tos uz trotuāra atrast! Par mazāku summiņu varam vienoties?

PINKODS.

DRAIVS. Spēļu automātam – sīceni uzsildīšanai. Ja šī ir diena, kad pēkšņi laime manam kaklam apvij dāsnās rokas, ko literāt?

PINKODS. Laime – tāpat jānopelna. Spēlītēm nedošu ne santīma.

DRAIVS. Ko tu vispār kādam vari dot! Plikā poēzijas žurka!

PINKODS. Zināšanai, jaunieti, dzejniekiem pieder zirgs, Pēgass – tāds ar spārniem.

DRAIVS. Arī tītariem ir spārni... uzpūtušies buldurē, bet sētai pāri netiek.

PINKODS. Jūs jūtu karstumā... saprotiet...

DRAIVS. Mākslas pīslī, būs labāk, ja sapratīsi pats... lūgtu šai mājā vairs kāju nespert! Ceru, ka pietiekami saprotami izteicos, bez ortogrāfijas kļūdām?

(Draivs prom. Pinkods pieiet pie bāra, iedzer konjaku.)

3. skats

(Iznāk Monitra.)

MONITRA. Pārsteidzos... dēlam, varbūt, trauma uz mūžu.

PINKODS. Pārdzīvos...

MONITRA. Uzplēstā rētā iesēties naid.

PINKODS. Neuztver tik traģiski.

MONITRA. Uzmanīts, aprūpēts, savu mīlestību neesmu liegusi.

PINKODS. Jau pieaudzis – drīz sievu atvedīs.

MONITRA. Mātei bērni vienmēr ir bērni...

PINKODS. Uztraucies, ka zaudēsi galveno lomu.

MONITRA. Es netēloju... priecāšos par viņa meiteni un bēdās skumšu līdz...

Kaut, Draivs saprastu, kā viņam paskaidrot...

PINKODS. Ko tad tu gribi skaidrot?

MONITRA. To, kas man pašai nav skaidrs.

Es nevaru nelikties zinis, kas notiek ar dēlu – kur aizskrēja? Gribētos, lai izaug par kārtīgu, inteliģentu cilvēku.

PINKODS. Nu gan sagribēji – tādi vairs nav modē!

Inteliģence – tautas saprāts, sirdsapziņa! Okupācijas vara to nokāva, kā mums zināms, lai nemaisās pa kājām un netraucē celt gaišo rītdienu! Inteliģentus aizvietoja ar kultūras un izglītības darbiniekiem – ideoloģijas pakalpiņiem.

MONITRA. Ko tu vari rakāties pelnos...

PINKODS. Oglītes meklēju, kuras vēl gailējas.

MONITRA. Izdedžos ne puķes, ne labība neaug.

Ir sabiedrības pieprasījums – tas diktē, tas jārespektē.

PINKODS. Sabiedrības diktatūra? Un katram klanam sava: sabiedrība ar ierobežoto atbildību, ar politisko, vai bez nekādas atbildības, bet ar neierobežotu alkatību.

Kur pazudusi, kas nobēdzinājis tautu? Tauta ir dabisks pamats uz kura inteliģence būvē kultūras ēku. Tava šeftmaņu sabiedrība deportē manu tautu; brīvībai piedāvā algādža vietu!

MONITRA. Izveidojušās darba devēju un darba ņēmēju attiecības.

PINKODS. Modernā vergturu sabiedrība!

MONITRA. Tevī rūgst skaudība... vecās normas vairs neatbilst sabiedrības augošām prasībām.

PINKODS. Augošās prasības bez gara augstības. Selekcionēt civilizācijas robotus globalizētam tirgum – bez pašapziņas, bez jūtām, atrautus no tradīcijām! Ar kopēju identitāti – prece!

MONITRA. Tu iedomājies sevi stāvam vienu pret visu pasauli. Viens ar savu iedomību.

PINKODS. Jā, es nepārdodu tēvzemi par sviestmaizi! Mani nesniedz Kangara splāviens... Jūs, darboņi, uzlaizāt nodevēja krēpas!

MONITRA. Ej, ej prom – izbeidz! Negribu tevi redzēt! Es tevi nesaucu!

PINKODS. Labāk būtu toreiz mani nodevusi čekai...

MONITRA. Ko tu mani moki! Zeme negriežas tai virzienā, kā vēlies tu – vai es tur vainīga... To nav viegli izturēt... Ko mūžīgi plosies, kāpēc nevari dzīvot kā visi.

PINKODS. Tāpēc, ka gribu dzīvot!

(Iezvanās telefons. Zvana ilgi. Monitra beidzot paceļ klausuli. Nebilst ne vārda, tad nolaiž roku un nerod spēku, klausuli nolikt uz aparāta. Pienāk Pinkods, un to izdara viņas vietā.)

MONITRA. Viņa vairs nav...

PINKODS. Draivs?! Nelaime?

MONITRA. Šorīt... vīrs savā kabinetā... bez dzīvības pazīmēm... nevardarbīga nāve... nevardarbīga... nejaušs bites dzēliens aizauss rajonā...

PINKODS. Rudenī ... bite pilsētā...

MONITRA. Lapsene varbūt...

Piezvanīja vakar... varbūt ko nojauta... gribēja atgādināt, lai es zinu... kaut daudzkārt to ir teicis, ka man uzticīgs... ka es vienīgā viņam... bijusi un palieku...

Neticēju, ka vīrietis tā var nodoties darbam... ka pārējais...

PINKODS. Izraudi, izraudi smagumu...

MONITRA. Tik pēkšņi... kā tāds sods...

PINKODS. Raudi, vaimanā... bet sevi nav ko vainot... neesi mūķene, kas nevainību pārdevusi prieka mājā.

MONITRA. Atvaino... mani gaida vīra ofisā... iešu pārgērbties...

(Monitra iziet. Pinkods brīdi viens, tad dodas tur, kur iegāja Monitra. Tukšajā telpā no āra ielaužas garām braucoša tramvaja un automašīnu

murdoņa. Pēc laika, kad Monitra iznāk, viņa ģērbusies melnā tērpā. Neilgi pēc viņas nāk arī Pinkods.)

PINKODS. Man tevi pavadīt?

MONITRA. Nē, paliec...

(Monitra aiziet.)

4. aina

1. skats

(Iela. Skvērs. Fidžira gaida. Uzskrien Draivs.)

FIDŽIRA. Draiv!

DRAIVS. Kas noticis? Ko gribi teikt?

FIDŽIRA. Tu tāds saguris... naktī atkal automātus mocīji?

DRAIVS. Nekrīt laime.

FIDŽIRA. Tā pie miljoniem netiek.

DRAIVS. Bet man jātiek

FIDŽIRA. Draiv...

DRAIVS. Gribēju tēvu satikt... esmu galīgi sausā. Nekad naudu no viņa neesmu lūdzis, bet ... tāda bezizeja...

FIDŽIRA. Draiv...

DRAIVS. Fi, ja nebūtu tu, es nezinu, ko izdarītu...

FIDŽIRA. Draiv... Draiv, mīlais, mums jāšķiras.

DRAIVS. Bez tevis es pazudis.

FIDŽIRA. Draiv, tev jābēg.

DRAIVS. Kāpēc? Uz kurieni?

FIDŽIRA. Tev jābrauc prom. Steigā jāpagaist.

DRAIVS. Fī, kāpēc tu tā runā? Fidžira, kas notiek?

FIDŽIRA. Ja daudz kavēsies – tevi novāks.

DRAIVS. Tie, kas pievāca man apsolītos miljonus?

Bija noruna, ka naudu atdošu, kad gūsim peļņu.

FIDŽIRA. Viņi cerēja, ka naudu noguldīsi bankā.

DRAIVS. Es norunāju ar Slaidu, ka viņš to izdarīs. Viņš mani gaidīja.

FIDŽIRA. Bet viņi gribēja, lai tu uz sava vārda.

DRAIVS. Uz sava es nedrīkstēju – varētu krist aizdomas uz tēvu. Tēvs zaudētu...

FIDŽIRA. Tāds arī bija viņu nolūks: sakompromitēt un nostumt malā, tikt no viņa vaļā, un saimniekot pašiem.

DRAIVS. Fī... bet kā tu to zini?

FIDŽIRA. Mani iesaistīja... sākumā palīdzēju kārtot papīrus... tad palūdza pasekot tev... tevi tad vēl nemaz nepazinu... likās interesanti... kā spēlītē...

DRAIVS. Es tajā ričuračā kā metamais kauliņš.

FIDŽIRA. Cenšas savā starpā nesapratās. To, kas tev nesa miljonus, novaktēja citi un diplomātu atņēma.

DRAIVS. Man iesmērēja kofērīti ar vecu avīžu žūksni. Cik stulbi uzrāvos. Un tagad uzstāj, lai atdodu trīs miljonus, kurus neesmu noguldījis bankā, bet pievācis sev. Bet es tos neesmu saņēmis.

FIDŽIRA. Es zinu. Un viņi to zina. Bet tas, kas sagrauba, paņēmis pēdu. Un no tiem, kas naudu saņēma, to prasa atpakaļ augstākie veči, jo uzsūtīta pārbaude.

DRAIVS. Es gribēju sadabūt, vinnēt, laimēt un atdot, lai viņi aizrijas. Bet nav man laimes!

FIDŽIRA. Draiv, mīlais, tev jāpazūd... kaut vai uz laiku... Mēs sameklēsim viens otru... tev jābrauc tūlīt...

DRAIVS. Kā? Uz kuriem...

FIDŽIRA. Uz lidostu... un prom... kur biļetes var dabūt...

(Dziļumā parādās Persona.. Fidžira veikli piesedz Draivu. Tad pēkšņi paceļ rokassomiņu. Atskan gandrīz reizē divi šāvieni. Persona, kā lodes ķerts, aizstreipuļo. Klusums.)

FIDŽIRA. Es izšāvu pirmā... trāpīju mērķī... Nu, mums jātinās abiem.
Taksi!

2. skats

(Uznāk Slaidis uz kruķiem. Viņam līdzās turas Entra. Draivs, pamanījis Slaidu, metas pretī.)

DRAIVS. Slaid! Slaid! Draugs piedod – es tevi piekrāpu. Es nobijos... es apjuku, kad naudas vietā ieraudzīju vecas avīzes. Pats nesaprotu, kā varēju vainu uzgrūst tev... tik netaisni... es nobijos... tu neesi vainīgs! Es nezinu, kas vainīgs...

SLAIDS. Ir ierosināta krimināllieta.

FIDŽIRA. Draiv, nav laika... laiks, laiks...

DRAIVS. Slaid, draugs, piedod... Mēs aizlidojam... Slaid...

FIDŽIRA. Draiv, ātrāk – taksis!

DRAIVS. Mēs lidojam... Slaid, piedod... es vainīgais.

Pasaki, pasaki tēvam, ka viņu neesmu nodevis. Tēvam pasaki...

(Fidžira aizrauj Draivu sev līdzī. Dzirdams, ka aizcērtas durvis; uzņemot ātrumu, mašīna aizbrauc.)

3.skats

(Slaidis nāk uz priekšu, uz ielas stūra, kur stāv Bomzis.)

SLAIDS. Vai mani atceraties?

BOMZIS. Mjā... nu tad ir jāpadomā... bet man nav laika.

(Entra iemet Bomzim sauja sīceni.)

SLAIDS. Es solījos ar jums dalīties, kad tikšu pie miljoniem.

BOMZIS. Arī tāda var būt pasaka. Jā, un kāpēc, lai pasakām neticētu.

Un cik liela tad nu ir mana daļa?

SLAIDS. Oū, mums nepaveicās.

BOMZIS. Laime piekrāpa.

ENTRA. Mēs paļāvāmies paši uz sevi. Mums bija varianti... gribējām pierādīt...

BOMZIS. Kas tad jūs tiesā?

ENTRA. Pierādīt paši sev. Bet sagādījās apstākļi...

BOMZIS. Vai gribat no manis aizņemties?

SLAIDS. Ja jūs mani atceraties... jūs, tak, atceraties – par zvaigznēm runājām.

BOMZIS. Ar zvaigznēm ik vakaru apspriežos, ja vien viņu augstības parādās.

SLAIDS. Vai jūs varētu apliecināt, ka tajā vakarā gaidīju draugu, bet nesagaidījis aizgāju.

BOMZIS. Un kas tad būtu?

SLAIDS. Oū, tad uzvarētu taisnība.

BOMZIS. Un kāds no tā labums?

ENTRA. Mums nekā nevajag – nekādus labumus, ja tikai uzvar patiesība, un ir godīgi.

BOMZIS. Godīgums nav prece – būs grūti nopirkt.

Nevarēšu līdžēt. Vazāties pa tiesām: pratinās, kas es tāds, no kura stūra – pašu ietupinās par nedeklarēšanos. Kaut nav lielas atšķirības: vai stāvu šeit, vai sēžu cietumā. Tur pat labāk – ēdināšana uz valsts rēķina... tomēr te gaiss svaigāks.

ENTRA. Neko neprasīs... jums tikai jāliecina.

BOMZIS. Es nevaru atstāt posteni. Šis ir elitārs stūris – tukšo vietu atdos citam. Tagad mums jauna kārtība. Ir savs priekšnieks, kas noteic politiku. Gribam dibināt, reģistrēties, izveidot lūdzēju asociāciju. SNA – sabiedrība ar nepietiekamu atbildību. Pēc statūtiem mums aizliegts ielaisties intervijās bez padomes ziņas. To uz stingrāko kontrolē viedokļu filtrēšanas birojs.

SLAIDS. Oū, fantazētājs!

BOMZIS. Vecās draudzības vārdā – pavisam konfedenciāli: mūsu strauji augošā organizācija var pāraugt politiskā partijā. Mēs raujamies pie varas.

Ja apvienojamies ar zagļiem, slepkavniekiem – topam vērā ņemams spēks. Pie tam zinātnieki jau strādā – atliek atrast gēnu, kas indivīdu iestumj noziegumā; pierādīt, ka draņķība ir minoritāšu organiska, vitāla nepieciešamība. Un tad šķūtējam likumu parlamentā.

ENTRA. Jūs neticat labajam.

BOMZIS. Ticu, ticu, meitiņ. Es, ja gribi, ticu pat dievam. Bet ir jādzīvo, ja esi izdzīvojis.

Kad izveidosim nevalstisko organizāciju, mēs buķnīsim starptautiskās tiesas, lai nepieļauj, ka apspiež necilvēku cilvēktiesības.

ENTRA. Tas izklausās drausmīgi.

BOMZIS. Bet neko, meit, nepadarīsi – tāds, nu, reiz ir civilizācijas progress.

ENTRA. Nē, mēs to nepieļausim. Ne visu var iegūt par netīro naudu.

BOMZIS. Naudai nav vainas: viena un tā pati, kas manā sauja, kas zagļa kabatā, kas valsts kasē.

ENTRA. Ir tāda, ko grib atmazgāt.

BOMZIS. Naudiņa vienmēr tīra... pat visnosmulētākais santīms. Atmazgāt cenšas rokas, kam liekas, ka ir tās sasmērējis.

ENTRA. Nomazgāt ar naudu?

BOMZIS. Jā, nauda ir universālākais mazgāšanas līdzeklis. Sniegbalti tīru noskalos vismelnāko dvēseli.

ENTRA. Un uz zemes nav nekas paties?

BOMZIS. Meli var izrādīties īstākā patiesība.

SLAIDS. Oū, jūsuprāt tie ir meli, ka cilvēks ir augstāka būtne?

BOMZIS. Vispatiesākie meli.

ENTRA. Tā nav tiesa!

BOMZIS. Zvērs nokož, lai uzturētu dzīvību. Kroņa nezvērs izārda veselas nācijas, pat acīs nepaskatījies. Un tikai tāpēc, ka stiprākam netiek, ka vājais skatās mākoņos no citas debespuses. Stiķi mainās – niķi tie paši. Diez vai daudz jaukāk, ja tev nezveļ ar vāli pa galvu, bet smuki uzmet atombumbu?

ENTRA. Bet katram cilvēkam, tak, ir kāds svētums.

BOMZIS. Ja man tiktu privātapašums – svētīts dzīvoklis... un, ja , teiksim, kāds to mēģina uzlauzt: vai drīkstu nelietim dot pa sprandu? Nē! Nav pilsonim tādu tiesību – pats varu tikt aiz restēm par varmācību. Jo tas neģēlis iestāstīs, ka sajaucis... domājis, ka kāds aiz pārskatīšanās viņa durvīs ielicis citu atslēgu. Jāsauc policija, prokurors, lai izšķir.

Zagļi nodrošina ar darbu durvju, logu labotājus, atslēgu meistarus, tiesnešus, advokātus. Vesela valstiski organizēta sistēma.

ENTRA. Un to nevar izlabot?

BOMZIS. Cilvēciņš piedzimst godīgs... sabiedrība atražo ļaunumu, lai varai ir ar ko noņemties.

Ticiet, ticiet bez mazākās šaubu ēnas – savu projektiņu balsošanas mašīnītei izdabūsīm cauri

ENTRA. Mums palīdzēt negribat?

BOMZIS. Nekas nesanāks – man vēl nav teikšana valdībā.

SLAIDS. Oū, nu atvainojiet...

ENTRA. Jums sirds sāp, jo pāri nodarīts. Kur paliekat, kad nakts?

BOMZIS. Ai, meitiņ, šai saulē, tepat starp jums.

ENTRA. Nāk ziema virsū... es varētu pienest tēju...

BOMZIS. Paldies, meit... gan jau - priekšnieks sola, ka labklājību nodrošinās.

ENTRA. Uz redzēšanos!

SLAIDS. Oū, atā!

(Slaidis un Entra dodas prom.)

ENTRA. Vai tur nesēž tava puķu pārdevēja?

SLAIDS. Jā, es paliku parādā.

ENTRA. Viņa noteikti liecinās. Izstāstīs, atcerēsies, kādi bija uzbrucēji.

SLAIDS. Oū, tiesa nav sākusies... es meklēju aizstāvjus, it kā būtu vainīgs.

ENTRA. Viens neko nepierādīsi. Viņa tevi izglāba – ej parunā.

SLAIDS. Oū, labi... ejam - paskatīsies puķu princesei vaigā.

ENTRA. Ej, ej vien... ej!

(Slaidis tuvojas puķu pārdevējai. Entra paliek pa gabalu gaidot.)

4. skats

SLAIDS. Labvakar.

POLISA. Vokars ta lobs – nezin keids devējs.

SLAIDS. Atvainojiet... domāju... te sēdēja cita.

POLISA. A kas man vainas?

SLAIDS. Gribēju satikt, parunāt ar meiteni, kas te tirgojās agrāk.

POLISA. Te siežu jau godim. Citus nalaižu. Te muna vīta. Kei vacīs oizgoja pī dīveņa, tai as te siežu.

SLAIDS. Nē, pirms laika man te puķes pārdeva pelīte, pasakaini jauka...

POLISA. Ā... tei bius Juzeite... beju pīslimuse – lai pučēitis nasavīstu, Juze goja munā vītā.

SLAIDS. Vai viņu var satikt?

POLISA. Kapec nā – saķikt var.

SLAIDS. Vai drīkst uzzināt adresi?

POLISA. A, vot, adresi napateikšu. Nav vēl vāstuli atsūtējusi. Jāpagoida.

SLAIDS. Viņa kur aizbraukusi?

POLISA. Moceibā. Saņeima orzemju stipenģiju un aizbrauca moceibā. Ja veiksīs – tiks pī orzemju diploma. I tod bius posauļe voļā – varēs skrīt, kur sagribēs.

SLAIDS. Oū, uz kādu valsti viņa aizbrauca?

POLISA. As jou soku – uz orzemju vaļsti. Ja kū voirok gribi zinot – jāpacīšas.

SLAIDS. Es tāpat... parunāties.

Jūs kādu dzīves gudrību ieliekat, ka ziedi tik skaisti?

POLISA. Keida tur gudreiba! Lai zeme zīdētu, nakū vairok i navajag, kei māslus da meilesteibu.

SLAIDS. Vai varu vienu pušķi uz parāda. Es jums noteikti atdošu.

POLISA. Nu, ņem, ja cīši gribīs. Izvēlīs pots, kū sirds saradz.

(Slaidis paņem ziedu pušķi.)

SLAIDS. Oū, paldies! Atā!

(Slaidis atgriežas – Entra ir aizgājusi.)

SLAIDS. Entra! Entra...

(Klusumu pārplēš policijas automašīnas sirēna. Slaidis pazūd apžilbinoši spilgtā gaismas kūlī.)

PRIEKŠKARS